

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

SBO-school De Boemerang

Plaats : Brunssum
BRIN nummer : 20AG|C1
Onderzoeksnummer : 283044
Datum onderzoek : 15 juni 2015
Datum vaststelling : 16 juli 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	15
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	17
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	21

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

SBO-school De Boemerang heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Het onderzoek is gericht op vier hoofdvragen. Per vraag zijn de belangrijkste bevindingen hieronder weergegeven.

1. Wat zijn de resultaten van de leerlingen?

- De inspectie kan voor sbo-scholen nog geen oordeel geven over de behaalde resultaten. De schoolverlaters presteerden de afgelopen jaren wel conform de verwachting.

2. Hoe geven de leraren les?

- Het leerstofaanbod is breed en eigentijds en voortdurend in ontwikkeling zodat het steeds passender wordt.
- De leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en betrekken de ouders bij de ontwikkeling van hun kind.
- Het lesgeven door de leraren is op orde en gerelateerd aan de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen. Er zijn nog ontwikkelkansen voor de school om het didactisch handelen van de leraren verder te verfijnen.

3. Zorgt de school voor de veiligheid?

- De school besteedt veel aandacht aan het pedagogisch klimaat en dat is terug te zien in de respectvolle manier waarop leerlingen en leraren met elkaar omgaan.
- De school zorgt goed voor een veilig schoolklimaat.

4. Hoe werkt de school aan kwaliteitsverbetering?

- De school werkt planmatig aan haar kwaliteitsverbetering. De systematiek van de zelfevaluatie kan nog doorontwikkeld worden.
- Er is sprake van een breed gedragen kwaliteitscultuur, waaraan iedereen zijn/haar steentje bijdraagt.
- De school communiceert actief met ouders, bevoegd gezag en andere belanghebbenden over de school en haar ontwikkeling.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten					•

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om te beoordelen of de leeropbrengsten van SBO-school De Boemerang overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft nu dan ook nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters zich een beeld gevormd van deze opbrengsten. Deze lijken voor de afgelopen drie schooljaren voor begrijpend lezen en rekenen/wiskunde overeen te komen met wat gemiddeld genomen verwacht kan worden.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•
2.2	Zicht op ontwikkeling				•
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning				•

SBO-school De Boemerang biedt de leerlingen een breed en eigentijds aanbod, dat is gebaseerd op de kerndoelen. Naast de instrumentele vaardigheden behoren bijvoorbeeld ook de ontwikkeling van de sociale en emotionele competenties, techniek en zorg voor voeding en gezondheid inmiddels tot het reguliere aanbod. De thema's voor het jonge risico kind (JRK) vult men samen

met de andere twee SBO-scholen van het bestuur in. Het aanbod van de school, vastgelegd in leerroutes en leerlijnen, is voortdurend in ontwikkeling met als doel het nog passender te maken voor de leerlingen. Voor taal en lezen zijn in de afgelopen jaren aanvullende interventies ontwikkeld; voor rekenen/wiskunde is een verdere ontwikkeling recent in gang gezet.

Om zicht op de ontwikkeling te krijgen en te houden, maakt SBO-school De Boemerang voor elke leerling een ontwikkelingsperspectief. De school gaat bij het opstellen van de ontwikkelingsperspectieven uit van drie ontwikkelingsperioden: Voorbereidend aanvankelijk leren (VA), Aanvankelijk voortgezet leren (AV) en Voortgezet uitstroom leren (VU). Het ontwikkelingsperspectief bestaat uit vier onderdelen: een leerlingprofiel, een centrale hulpvraag met de belemmerende/bevorderende factoren, het perspectief voor de komende ontwikkelingsperiode en het ontwikkelplan, met daarin heldere doelen, aanpak en wijze van evalueren. De school hecht er grote waarde aan de ontwikkelingsperspectieven te baseren op een handelingsgerichte en multidisciplinaire beoordeling van de ontwikkelingsproblemen en het bieden van brede ontwikkelingskansen voor de leerling. Ouders worden betrokken bij het invullen van de verschillende onderdelen van het ontwikkelingsperspectief. In de groepsgewijze leerlingbesprekingen (GLB) bespreekt men regelmatig de ontwikkeling van de leerlingen. Ieder halfjaar brengen de leraren samen met de intern begeleiders de totale ontwikkeling per leerling in beeld. Op al deze momenten bekijken de leraren welke interventies nodig zijn voor een positieve ontwikkeling. Deze interventies kunnen concrete handelingsvoornemens zijn voor in de eigen stamgroep/klas (zorgniveau 1), voor interne additionele hulp (zorgniveau 2) of voor externe additionele hulp (zorgniveau 3). Met deze werkwijze hebben de leraren goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en plannen ze op individueel leerlingniveau interventies. Het team is nog zoekende hoe de didactische interventies kunnen worden verwerkt in het groepsplan.

Het oordeel over de kwaliteit van het lesgeven is gebaseerd op de gezamenlijk uitgevoerde observaties en de gesprekken die hierover zijn gevoerd met de directie en het team. De leraren leggen de leerstof voldoende duidelijk uit en de leerlingen zijn actief bij de lessen betrokken. Dit laatste komt mede door de structuur die in alle geobserveerde lessen aanwezig is en de rust waarmee de lessen verlopen. Er zijn nog ontwikkelkansen voor de school om het didactisch handelen van de leraren verder te verfijnen. De directie en intern begeleiders hebben laten zien zicht te hebben op de ontwikkelkansen van het team en van de individuele leraren.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Er is sprake van een ondersteunend en stimulerend pedagogisch klimaat en het team geeft aan trots te zijn op de sfeer op school. Ook de ouders en leerlingen met wie is gesproken zijn hierover tevreden. De school heeft haar pedagogisch klimaat uitgewerkt in een eigen concept: 'het pedagogisch huis'. Een belangrijk onderdeel daarvan is het concreet formuleren van gedragsverwachtingen. De gedragsregels worden zonder zichtbare dwang nageleefd, maar door de school actief gehandhaafd als het moet. Het pedagogisch klimaat is voor het team een belangrijke pijler, de basis waarop de leerlingen zich ook op cognitief vlak kunnen ontwikkelen.

Verder gaat de school ook na hoe het staat met de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Gesprekken met leerlingen zijn hier een onderdeel van. Er zijn duidelijke richtlijnen en protocollen die de sociale en fysieke veiligheid zoveel mogelijk borgen. Hoewel niet alles voorkomen kan worden, geven zowel leerlingen als ouders aan dat SBO-school De Boemerang een veilige school is.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

De wijze waarop SBO-school De Boemerang werkt aan verbetering van haar kwaliteit kent een planmatige aanpak. De keuze voor verbeteronderwerpen baseert de school op eigen evaluaties en de visie van de school. Bij het team is een breed draagvlak voor de ontwikkelingen, mede doordat (vrijwel) alle teamleden deel uitmaken van werkgroepen en specialistische deeltaken hebben. Er ligt nog een kans voor de school in het versterken van de evaluatie van de resultaten en de kwaliteit. De werkwijze 'Data-Duiden-Doelen-Doen' heeft nog beperkt geleid tot eigen oordelen over de resultaten op schoolniveau. In de afgelopen jaren zijn activiteiten uitgevoerd, die beschouwd kunnen worden als evaluatie van (delen van) het onderwijsproces. De bevindingen zijn omgezet in een evaluatie waarin voor het eerst ook eigen oordelen over de kwaliteit van het onderwijsproces zijn gegeven. Op welke systematische wijze dit in de toekomst gaat plaatsvinden, is nog onduidelijk. Hierin ligt voor de school nog een ontwikkelkans.

De school communiceert actief met ouders en bevoegd gezag over de activiteiten en ontwikkelingen van de school. Dat gebeurt via nieuwsbrieven en thema-avonden naar ouders en in monitorgesprekken naar het bevoegd gezag. Ouders geven aan goed geïnformeerd te zijn over de school. Er is een intensieve dialoog met andere belanghebbenden zoals de gemeente, het samenwerkingsverband en ketenpartners.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO-school De Boemerang. Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Kwaliteitsgebied 1: onderwijsresultaten.

Als we de huidige inspectienormen m.b.t. de eindopbrengsten voor begrijpend lezen en rekenen/wiskunde hanteren, kunnen we concluderen dat de eindopbrengsten van SBO de Boemerang op beide vakgebieden boven de minimum normen liggen. Aangezien deze normen van de inspectie op dit moment echter alleen worden gebaseerd op basis van het gemiddelde IQ van de schoolverlaters, delen we de mening van de inspectie dat het beoordelen van de eindopbrengsten op deze wijze met alle voorzichtigheid geïnterpreteerd moet worden (zeker vanwege het gegeven dat we ook vaak te maken hebben met leerlingen waarbij sprake is van een disharmonisch intelligentieprofiel of van andere evident de (verdere) ontwikkeling belemmerende factoren al dan niet gelieerd aan het intelligentieprofiel: onnodig grote leerachterstanden bij binnenkomst binnen SBO of JRK, niet opgeloste problemen in taakopvatting en werkhouding, gedragsproblemen en ook wel gedragsstoornissen, contextbijzonderheden e.d.).

Zoals ook in onze Ontwikkelingsperspectieven is terug te zien, brengen wij iedere leerling breder in kaart (leerlingprofiel) door te kijken naar schoolaspecten, psychologische aspecten, gezin- en omgevingsaspecten en biologische- en lichamelijke aspecten. Vanuit dit bredere beeld stellen we de centrale hulpvraag van de leerling vast en wordt een overzicht van de beschermende en belemmerende factoren in de ontwikkeling van de leerling opgesteld. Hieruit voortvloeiend worden reële doelen t.a.v. de te bereiken resultaten gesteld en wordt de beoordeling van de leerwinst ook periodiek (halfjaarlijks) gemonitord. Op deze manier kunnen wij volgen of een leerling zich conform mogelijkheden blijft ontwikkelen en daardoor maximale eindopbrengsten zal behalen.

Op dit moment worden de opbrengsten vooral nog geëvalueerd op het niveau van de individuele leerling en daaruit kunnen we concluderen dat, over het algemeen, reële doelen zoals vastgesteld in Ontwikkelingsperspectieven worden

behaald met de individuele leerlingen. De cyclus "Data-Duiden-Doelen-Doen" die we daarbij op het niveau van de individuele leerling hanteren, gaan we verder uitbreiden naar (analyse op) cohort/groepsniveau en schoolniveau. De aanzet hiertoe is inmiddels gemaakt door de implementatie van de groepsplannen en zal, samen met de twee andere SBO-scholen van Movare, verder ontwikkeld worden.

De verwachting is dat met het verder inbedden van de voorliggende leerroutes (vooral in de VU-fase), (nog) meer optimaal zal worden aangesloten bij de verschillende uitstroomperspectieven en daarmee samenhangende opbrengstverwachtingen binnen de kerndoelen van de verschillende leerlingen.

De gedachte om eigen normen m.b.t. opbrengsten te gaan hanteren voor de verschillende ontwikkelingsperiodes (VA-fase, AV-fase en VU-fase) en uitstroomperspectieven (PRO, VMBO-LWOO en VMBO) is onderdeel van gesprek binnen de ontwikkelingen van de 3 SBO-scholen van Movare. Ook zijn we van mening dat we bij (eind)opbrengsten breder moeten kijken dan alleen naar de resultaten op het gebied van rekenen/wiskunde en begrijpend lezen.

Kwaliteitsgebied 2: onderwijsproces.

Wij delen de mening van de inspectie dat de leerlingen op SBO de Boemerang een breed en eigentijds aanbod (didactisch en sociaal-emotioneel) krijgen dat gebaseerd is op de kerndoelen. De school hanteert ook kerndoelendekkende methodieken. Dit aanbod is ook continu in ontwikkeling om het zo passend mogelijk te houden voor de leerlingen (OGW-cyclus en HGW-cyclus). De aan leerroutes gekoppelde leerlijnen worden naar de verschillende ontwikkelingsperiodes en arrangementen (basis, basis+, intensief en zeer intensief) uitgewerkt (voor zover dit nog niet is gebeurd). Deze ontwikkelingen worden door de drie SBO-scholen van Movare gezamenlijk opgepakt in gespreksgroepen bestaande uit medewerkers van de drie scholen.

Het gegeven dat ouders intensief en actief betrokken worden bij onze Ontwikkelingsperspectieven en deze Ontwikkelingsperspectieven gebaseerd zijn op een opbrengstgerichte, een handelingsgerichte en multidisciplinaire beoordeling van de ontwikkelingsproblemen en het bieden van brede ontwikkelingskansen, vormt een belangrijk onderdeel om zicht op de ontwikkeling van een leerling te hebben en te behouden. In de groepsgewijze leerling besprekingen (GLB) worden elk half jaar de ontwikkelingen van de leerlingen besproken en (wat betreft geprognosticeerde opbrengsten) geëvalueerd en wordt ook gemonitord of de leerlingen zich ontwikkelen conform hun mogelijkheden. We zijn dan ook van mening dat de cyclus van "Data-

Duiden-Doelen-Doen" op leerlingniveau consequent wordt uitgevoerd en zoals reeds aangegeven wil de school zich verder ontwikkelen in het hanteren van deze cyclus op cohort/groepsniveau en schoolniveau.

Ondanks het gegeven dat de klassenobservaties hebben aangetoond dat het didactisch handelen van de leerkrachten positief is (eigenlijk meer dan voldoende), zijn we het met de inspectie eens dat op dit onderdeel wel nog "winst" valt te behalen. Het doorontwikkelen van de cultuur behorende bij een lerende organisatie zorgt ervoor dat leerkrachten van en met elkaar kunnen leren en daardoor ook kunnen doorgroeien in hun didactisch handelen. Collegiale consultaties, klassenbezoeken en de verdere implementatie van de gesprekkencyclus bestaande uit ontwikkelingsgesprekken, voortgangsgesprekken, functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken leveren een belangrijke bijdrage aan de evaluatie van het leren en onderwijzen en het vaststellen en oppakken van ontwikkelpunten. Bij deze evaluaties gaat de school er naar streven om ook steeds meer de leerlingen, ouders en andere partners te betrekken.

Tot slot wil de school ook kritisch blijven kijken naar de inrichting van de organisatie, zodat personeel steeds zo efficiënt mogelijk en middelen zo optimaal mogelijk worden ingezet t.b.v. het didactisch handelen.

Kwaliteitsgebied 3: schoolklimaat en veiligheid.

De school kent een ondersteunend en stimulerend pedagogisch klimaat en daaraan gekoppelde pedagogische sfeer binnen de school. De aan het 'pedagogisch klimaat' gekoppelde gedragsverwachtingen zijn inmiddels verwerkt in een schoolspecifiek beleidsdocument waarvan "het pedagogisch huis" de onderlegger vormt. Dit document wordt ook nadrukkelijk in de praktijk tot uitvoering gebracht en zal de komende jaren verder worden uitgewerkt en bijgesteld.

Binnen onze zorgstructuur worden alle leerlingen ook t.a.v. hun pedagogische behoeften uitgebreid in kaart gebracht (o.a. via TWOG-lijsten, waar nodig ook Nulmeting, CBCL en SEV) om zodoende voortdurend tegemoet te komen aan deze behoeften. Indien nodig worden voor leerlingen individuele signaleringsplannen met daarin een specifieke en voor de leerling passende pedagogische aanpak opgesteld.

Ondanks dat de meeste veiligheidsaspecten in onze structuur zijn ingebed, houdt de school de aspecten die onderdeel vormen van een schoolveiligheidsplan nog eens kritisch tegen het licht om te bekijken of aan alle aspecten wordt voldaan.

De school zal, samen met de andere SBO-scholen van Movare, op enig moment weer een tevredenheidsonderzoek uitvoeren onder personeel, leerlingen en ouders. De school peilt de veiligheidsbeleving bij leerlingen ook vooral middels gesprekken en er zijn, zoals door de inspectie geconstateerd, inderdaad duidelijke richtlijnen en protocollen die de sociale en fysieke veiligheid zoveel mogelijk borgen

Kwaliteitsgebied 4: kwaliteitszorg en ambitie.

Evaluatie van kwaliteit vindt vooral plaats middels analyse binnen de kwaliteitscyclus CITO op basis van "Data-Duiden-Doelen-Doen" . Op dit moment, zoals aangegeven, vooral nog op leerlingniveau en stapsgewijs al op cohort/groepsniveau. Dit laatste willen we verder ontwikkelen en doortrekken op schoolniveau. De school werkt zeer planmatig aan verbetering van kwaliteit. Evaluatie en kwaliteit van de school in het algemeen vindt tegelijk plaats met hulp van het INK-model, van een CIPO-gefundeerde invalshoek en van een procesevaluatie (dienstverleningsmodel). We streven, samen met de twee andere SBO-scholen van Movare, naar een volledige schoolzelfevaluatie over twee jaar.

De school blijft ook streven naar een steeds betere wijze van verantwoording naar en dialoog met alle betrokkenen. Dit om alle bij de school betrokken partijen goed te informeren zodat deze betrokken partijen vervolgens ook feedback kunnen geven op hetgeen zij van de school vinden. Zodoende krijgt de school een steeds breder beeld van haar 'eigen functioneren' en is de school nog beter in staat haar verbeterpunten helder te krijgen. Op dit moment baseert de school haar keuze voor verbeterpunten inderdaad nog op eigen evaluaties en de visie van de school.

Tenslotte willen wij nog opmerken dat het team en de directie het inspectiebezoek in deze vorm als zeer prettig hebben ervaren. De inspectie levert via deze werkwijze ook een duidelijke bijdrage aan de schoolontwikkeling, hetgeen wordt gewaardeerd.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook SBO-school De Boemerang.

Op 15 juni 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleiders en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties zijn samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer

leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het behalen van het opgestelde ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft, bespreekt deze met ouders en leerlingen en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de

resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.